

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing up at the bottom left, and a solid grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

LIETUVOS PAAUGLIŲ SERGAMUMO ĖDUONIMI IR DANTŲ PASTOS SU FLUORIDAIS NAUDOJIMO RYŠYS

Darbo autorė. Andrėja VASILIAUSKAITĖ (V kursas).

Darbo vadovė. Prof. dr. Vilma BRUKIENĖ, VU MF OI.

Darbo tikslas. Įvertinti, ar Lietuvos paauglių sergamumas ėduonimi yra susijęs su dantų pastos su fluoridais naudojimu.

Darbo metodika. Buvo tiriami 5 didžiuosiuose Lietuvos miestuose ir 10 atsitiktinai parinktuose miesteliuose ir kaimo vietovėse gyvenantys 12-15 metų paaugliai. Tyrimas buvo vykdomas apklausos ir apžiūros metodais. Apžiūros metu buvo vertinamas ėduonies pažeistų ir plombuotų dantų paviršių skaičius, išrautų dantų skaičius bei suskaičiuotas KPI-P indeksas. Buvo išdalinti popieriniai apklausos variantai. Klausimyną sudarė klausimai apie tiriamųjų dantų pastos su fluoridais naudojimą, tėvų išsilavinimo lygį ir gyvenamąją vietovę. Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant IBM SPSS 28.0 ir MS Excel programas, buvo taikoma aprašomoji statistika, One-Way ANOVA testas ir χ^2 (Chi kvadrato) kriterijus. Taikytų kriterijų rezultatai statistiškai reikšmingi, kai p reikšmė $<$ arba $= 0,05$.

Rezultatai. Tyrimo imtį sudarė 792 paaugliai. Didžiausia KPI-P indekso reikšmė paauglių grupėje siekia 28 (N=1), mažiausia – 0 (N=192), vidurkis 3,1884. 24,2 proc. (N=192) paauglių turėjo sveikus dantis, tuo tarpu 75,8 proc. (N=600) paauglių serga ėduonimi. 43 proc. (N=318) respondentų teigė, jog naudoja dantų pastą su fluoridais, 30 proc. (N=220) nenaudoja, o 27 proc. (N=204) paauglių nežinojo, kokią pastą naudoja. Nustatytas ryšys tarp dantų pastos su fluoridais naudojimo ir KPI-P indekso ($p=0,042$). Gautas statistiškai reikšmingas skirtumas ($p=0,038$) tarp grupių, atsakiusių, jog nenaudoja dantų pastos su fluoridais ir nežinančių, kokią pastą naudoja.

9,7 proc. (N=77) paauglių nežino savo mamos išsilavinimo arba mama kartu negyvena. 12 proc. (N=12) paauglių mamos išsilavinimas siekia pradinį, 29,7 proc. (N=235) – vidurinį, 31,3 proc. (N=248) – aukštąjį, o 25,4 proc. (N=201) – universitetinį. Nustatyta, jog asociacija tarp mamos išsilavinimo ir dantų pastos su fluoridais naudojimo yra statistiškai reikšminga ($p<0,001$). Mamos išsilavinimui didėjant, didesnė dalis paauglių naudoja pastą su fluoridais, mažesnis procentas renkasi pastą be fluoridų arba nežino, kokią pastą naudoja. 14,6 proc. (N=116) paauglių nežino savo tėvo išsilavinimo arba jis negyvena kartu. 0,5 proc. (N=4) paauglių tėvo išsilavinimas yra mažesnis nei pradinis, 3,4 proc. (N=27) – pradinis, 34,7 proc. (N=275) – vidurinis, 28,4 proc. (N=225) – aukštasis, 13,6 proc. (N=108) – universitetinis. Nustatyta, jog asociacija tarp tėvo išsilavinimo ir dantų pastos su fluoridais naudojimo yra statistiškai reikšminga ($p=0,01$). Tėčio išsilavinimui didėjant, didesnė dalis paauglių naudoja pastą su fluoridais, mažesnis procentas renkasi pastą be fluoridų arba nežino, kokią pastą naudoja.

60,2 proc. (N=447) paauglių gyvena mieste, 20,1 proc. (N=159) – miestelyje, 19,7 proc. (N=156) – kaimo vietovėje. Nustatyta, jog ryšys tarp gyvenamosios vietovės ir pastos su fluoridais naudojimo yra statistiškai reikšmingas ($p=0,029$). Didžiausias procentas respondentų, naudojančių pastą su fluoridais, gyvena mieste.

Išvados. Didžiausias KPI-P indeksas nustatytas paaugliams, nežinantiems, kokią pastą jie naudoja. Nustatyta, jog kuo aukštesnis mamos ir tėvo išsilavinimas, tuo daugiau paauglių naudoja pastą su fluoridais, tačiau kuo mažesnis tėvų išsilavinimas, tuo daugiau paauglių nežino, kokią pastą jie naudoja. Taip pat didesnė dalis paauglių, gyvenančių mieste, naudoja dantų pastą su fluoridais, tuo tarpu daugiau paauglių, gyvenančių kaimo vietovėse, nežino, kokią dantų pastą jie naudoja.

Raktažodžiai. Sergamumas éduonimi; paauglių burnos sveikata; fluoridai.